

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: [Andragende vedrørende sognebaandets løsning, oplæst af etatsraad Treschow paa stændermødet i Roskilde 23/7]

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "[Andragende vedrørende sognebaandets løsning, oplæst af etatsraad Treschow paa stændermødet i Roskilde 23/7]", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1840_670-txt-shoot-idm84/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

1840. Noeskilde Stænder-Tidende. N° 55.

Opbrudt Nøde
den 23 Juli.

(Indholdet af Indtægterne om Besligning til at
betjene sig af fremmed Præst.)

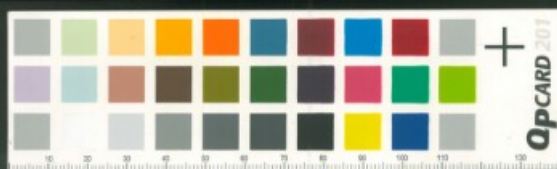
Med et gjensidigt Samtykke forband-
tes ved Nøde Forsamling i Noeskilde, angaa-
ende Sognepræstens Betaling, maas det erjen-
des ved den almindelige Udtaal af den hadrings-
fuld Forsamling, at, si alle Samme ikke fandt sig
forbindelig til at antage paa Sognekongens
siddende Lybænde, fordi Forsamlingen ikke
antog Samtykket i Almindelighed for
Alten betværende sig i Landet skidende
Sognepræstebille, saa overfandt den dog det
Begrundede i, at Sognekongens burde have
der den virkelig betværende Nogens Samtyk-
ket, og at dette kunde finde Sted, uden at det
allid fra den betværende Side kunde fore-
komme for eller nærmere Forklaring af det,
som begrundede denne Trang til Fjæbed for
Sognepræsten.

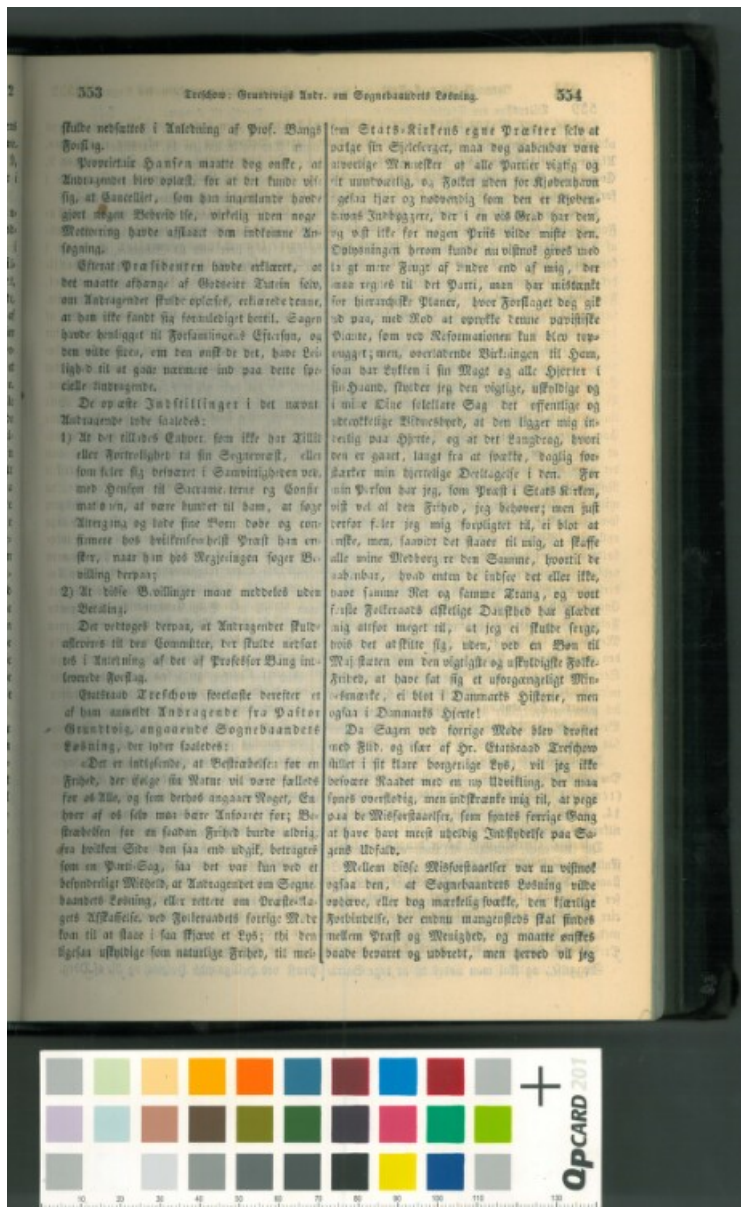
Etterende og paa denne Hensigtgjæring, som
ligger udtaal i Stændens Forsamlinger, saa-
ledes som disse findes i Stænderelementen, og
indvilgen overbringe om den Sænbid, som
ogaa i Stænderstædet af mange og hadrings-
fulde Samme er udtaal, at, hvor det gjælder om
Noes og Samtykket, der de Fælles Ret var
uligvis ubænelig som Totalitetens, vilde at
Indtægterne og (uden for Tiedlisset selv
at være indtægt af Sognepræsten) for den
hadringsfulde Forsamling at antage paa, at Samme
vilde udgaae si Nødringen med en Petition
om, at Besligning til ved de forskjellige Hund-
slæger — bekvæmligen ved Dand, Altraang
og Confirmation — at kunne betjene sig af en
anden Præst end Sognekongens egen, maas for
Alte og Andre vare at erholdt, for en ringe
Betaling, paa vedkommende Amtekontor, saa-
ledes som det nu er Tilfældet med de saakaldte
Kongekirker, der løses for at kunne lade sig

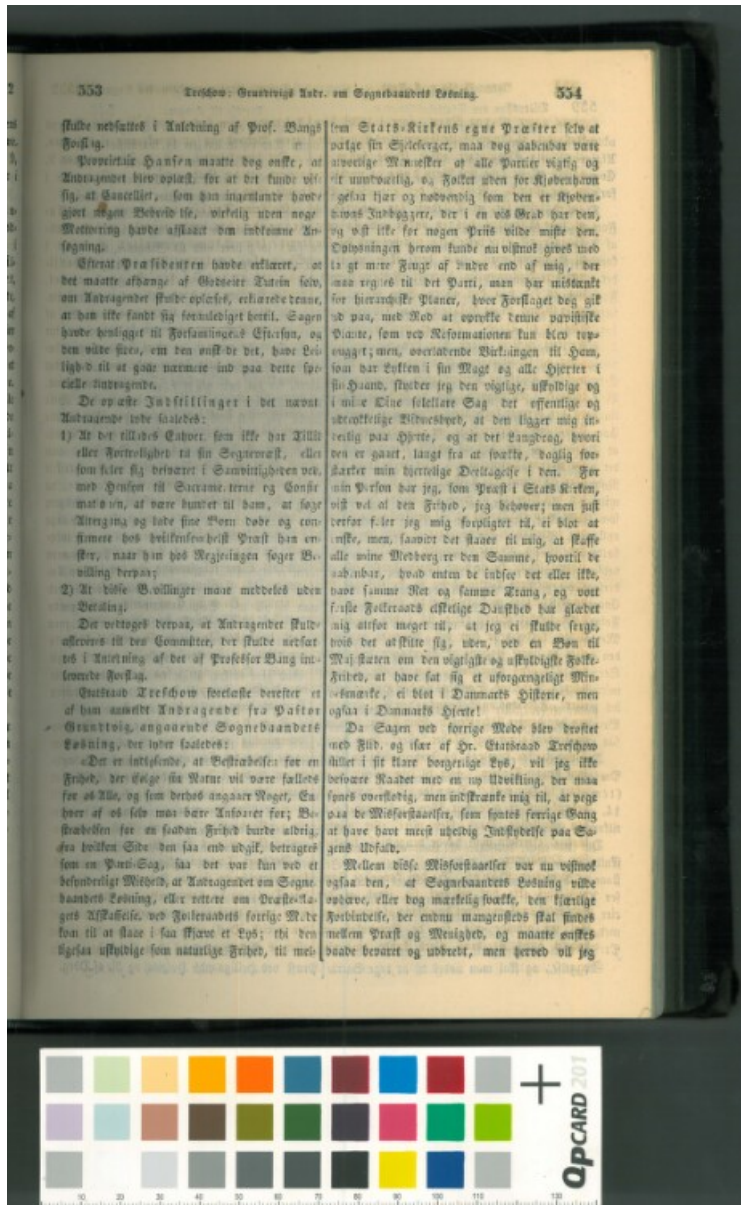
agterve uden Betaling fra Præstestolen og af
en anden Præst end Sognekongens egen.

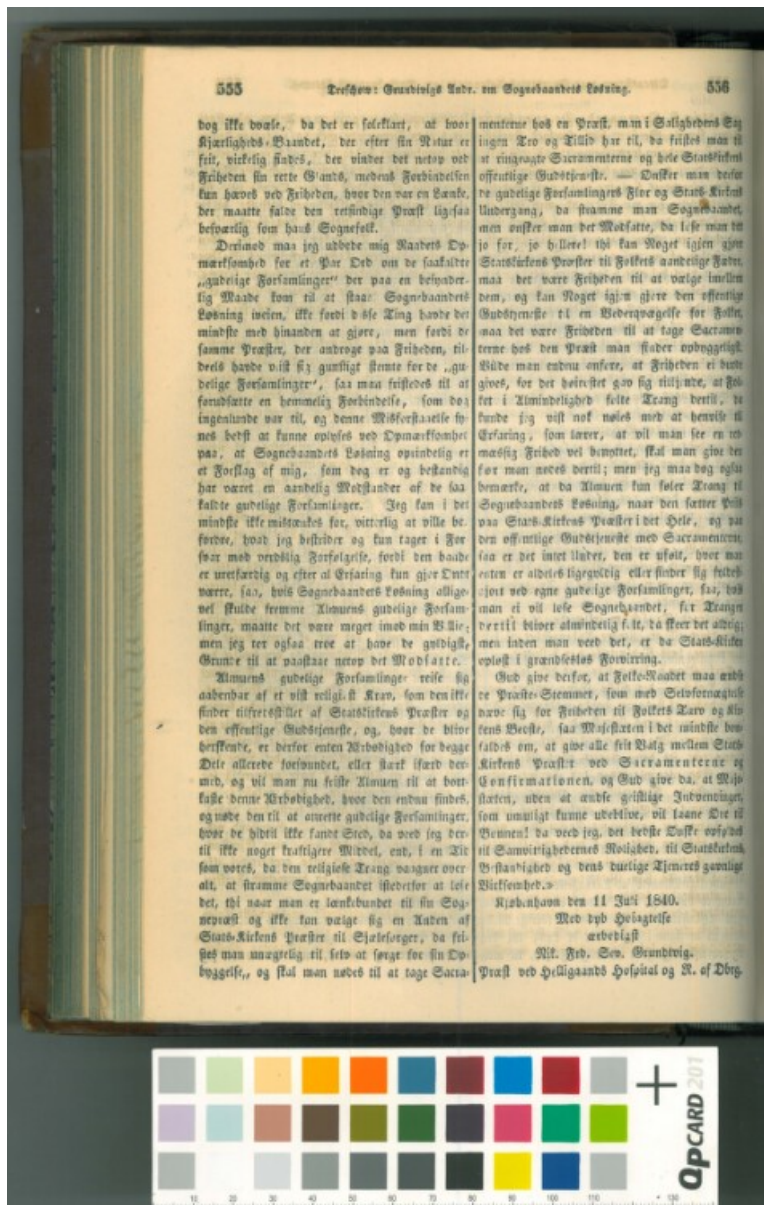
Den 7 Juli 1840.
C. C. Rasmussen, S. Rasmussen,
Sognepræst til Hjem. Sognepræst til Siffen-
bet og Svandinge Ne. Hjerby og Næste-
nigheder.
J. K. Rasmussen,
Sognepræst til Jæstrup og
Hjelmstrup Næsteheder.
Indtædere 447 Indtægter.
N. Rasmussen, J. S. Rasmussen,
Sognepræst til Skam. Sognepræst i
Sjærup og Hjerdal. Kundtes.

Wifrey Rasmussen: I Anledning af det foto-
skatte Indtægere maas det være mig tillode at
bemærke, at for nærværende Tid meget for Præ-
sten lagge Hindringer i Veien, naar deres Sog-
nebetværende maatte have større Tillid til en
anden Præst, og derfor kunne ved min forskellige For-
retninger at betjene sig af dem, undtagen hvor
der er Grund til at befrægte Nibetning af en
saadan Nibetning, hvilket navnlig ikke skulde
kun være Tilfældet ved Confirmationen, der
Almindre ofte erfarer at erholde sine Bem-
førte ved en anden Præst end Sognekongens,
saaledes denne er fremgaaet indværende til Be-
nefning Indtægter. Ligesom Trangen til de en-
doblede Tillægs i Almindelighed ikke kan
være hadringsfuld, saaledes er det i Forslaget
til at Riksrådet for Danmark antaget paa
en Beskrivelse om, at hvor ingen Nibetning er
at befrægte, der Præstene heller ikke maatte de-
re Samtykke til, at Nogen af deres Sogne maatte
bilde confirmatione i et andet Sogne i Næsteheder,
naar Fornet, eller ved Hensættelse, maatte have
Grund til at erholde det; dog saaledes, at in-
gen Præst maatte antage noget Barm af et frem-
med Sogne, som er forpligtet til at sege af
sæntlig Stede, saaledes det ved den Hensættelse-
erlangen, som gaar foud for Indtægten til

dog ikke boale, da det er forskædet, at hvor
 Hæderlighed Raadet, der efter sin Natur er
 frit, virkelig haves, der vinder det netop ved
 Friheden sin rette Gavn, medens Forbindelsen
 kan have ved Friheden, hvor den var en Kæde,
 der maatte fælde den retfærdige Præst ligesaa
 besværlig som hans Sognekolleg.

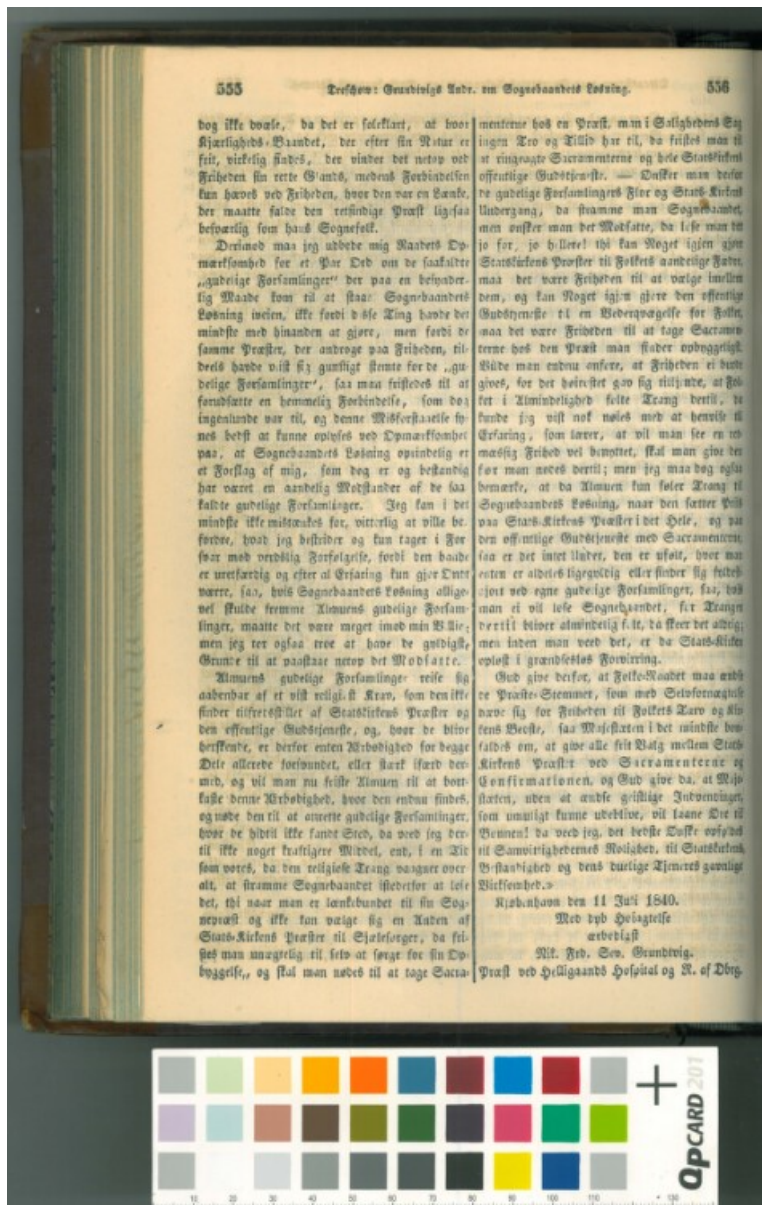
Drømmed man jeg udbede mig Raadets Op-
 mærksomhed for et Par Døgn om de saakaldte
 „gudelige Forsamlinger“ der paa en behøvede-
 lig Maade kom til at Raad Sognebaandets
 Beslutning imod, ikke fordi disse Ting havde det
 mindste med hinanden at gøre, men fordi de
 samme Præster, der androge paa Friheden, til-
 deds havde vist sig gunstigt stemte for de „gu-
 delige Forsamlinger“, saa man fristes til at
 sandsætte en hemmelig Forbindelse, som dog
 ingenlunde var til, og denne Misforståelse ty-
 nes best at kunne opløses ved Opmærksomhed
 paa, at Sognebaandets Beslutning opmindelig er
 et Forslag af mig, som dog er og bekendtlig
 har været en særdeles Modstander af de saa
 kaldte gudelige Forsamlinger. Jeg kan i det
 mindste ikke mistænkes for, vittelig at ville be-
 fremme, hvad jeg beskriver og som tager i For-
 søg med verdslig Forsøgelse, fordi den havde
 et uretfærdigt og efter al Erfaring kun give Læse-
 værd, saa, hvis Sognebaandets Beslutning allige-
 vel skulde fremme Almens gudelige Forsam-
 linger, maatte det være meget imod min Al-
 men, men jeg tør ogsaa røbe at have de gudelige
 Ønsker til at paastaa netop det Modfæste.

Almens gudelige Forsamlinger rejste sig
 aabenbar af et vist religiøst Krav, som den ikke
 finder tilfredsstillende af Statskirkens Præster og
 den offentlige Gudstjeneste, og hvor de bliver
 berøvet, er derfor enten Nødvendighed for begge
 Delt allerede forsvundet, eller har sig selv der-
 med, og vil man nu friste Almen til at bort-
 kaste denne Nødvendighed, hvor den endnu findes,
 og nøde den til at omrette gudelige Forsamlinger,
 hvor de hidtil ikke fandt Sted, da ved jeg der-
 til ikke noget kraftigere Middel, end, i en Al-
 men, som ved, da den retfærdige Krav vægner over
 alt, at fremme Sognebaandets Medfor at lade
 det, thi naar man er lænkede til sin Sog-
 nekolleg og ikke kan vælge sig en Kald af
 Statskirkens Præster til Hjelpefoged, da vil
 det man usandsynlig til lide at søge for sin Do-
 bogge, og skal man ned til at tage Sacra-

mentens bød en Præst, man i Salligheds Eje-
 ligen Tro og Tillid har til, da fristes man til
 at ringvante Sacramentens og hele Statskirke
 offentlige Gudstjeneste. — Derfor man derfor
 re gubdelige Forsamlingens Hjer og Statskirke
 Undergang, da fremme man Sognebaandet,
 men ønsker man det Modfæste, da lide man det
 jo for, jo hører! thi kan Noget ligner give
 Statskirkens Præster til Hjelpe andenlige Hjer,
 man det være Friheden til at vælge mellem
 dem, og kan Noget ligner give den offentlige
 Gudstjeneste til en Bedeværgelse for Hjer,
 man det være Friheden til at tage Sacra-
 menterne hos den Præst man finder opbyggeligst.
 Skulde man endnu ønske, at Friheden er borte
 givet, for det hævdes saa sig tiljante, at Hjer
 set i Almindelighed selte Krang dertil, is
 havde jeg vist nok nødes med at henvis til
 Erfaring, som lærer, at vil man lide en re-
 maslig Frihed vel demtet, skal man give det
 for man ned dertil; men jeg maa dog ogsaa
 bemærke, at da Almen kun lader Krang til
 Sognebaandets Beslutning, naar den sætter Hjer
 paa Statskirkens Præster i det Hjer, og paa
 den offentlige Gudstjeneste med Sacramentens
 kan er det imod Læse, den er ufuld, hvor man
 enten er aldeles ligegyldig eller finder sig tilbe-
 lyst ved egne gubdelige Forsamlinger, saa, hvis
 man vil lide Sognebaandet, for Krang
 dertil bliver almindelig i. Hjer, da sker det altid;
 men inden man ved det, er da Statskirkens
 opløst i grundstøttes Forvirring.

God give derfor, at Hjer-Raadet maa ned-
 te Præst-Stemmer, som med Gudsforagt
 have sig for Friheden til Hjelpe Læse og Al-
 mens Beske, saa Misforståelsen i det mindste kan
 salds en, at give alle sit Hjer mellem Stats-
 kirkens Præster ved Sacramentens og
 Genfirmitationen, og Gud give da, at Hjer
 liden, uden at andre gubdelige Indvendinger,
 som umuligt kunne udbelive, vil lade Det til
 Bønnen! da ved jeg, det vedste Døst opfyld
 til Samvirkighedernes Nødvendighed, til Statskirke
 Nødvendighed og dens naturlige Almens gubdelige
 Nødvendighed.

Kjøbenhavn den 11 Juli 1840.
 Med lyd Hjelpefoged
 arbejds
 N. F. S. Grundtvig.
 Præst ved Hjelpefogedets Hjer og R. af Døst.

dog ikke boale, da det er forskænt, at hoo
 Hæderlighed Raadet, der efter sin Natur er
 frit, virkelig hader, der vinder det netop ved
 Friheden sin rette Gænde, medens Forbindelsen
 kan haves ved Friheden, hvor den var en Kænde,
 der maatte fælde den retfærdige Præst ligesaa
 besværlig som hans Sognekald.

Drømmed man jeg udbede mig Raadets Do-
 mærkssøndhed for et Par Døer om de saakaldte
 „gudelige Forsamlinger“ der paa en behøvede-
 lig Maade kom til at Raad Sognebaandets
 Besøing uden, ikke fordi disse Ting havde det
 mindste med hinanden at gjøre, men fordi de
 samme Præster, der androge paa Friheden, til-
 deds havde vist sig gunstigt sinde for de „gu-
 delige Forsamlinger“, saa man fristede til at
 sende dem en hemmelig Hæderbelle, som dog
 ingenlunde var til, og denne Hæderbelle ty-
 nes best at kunne opløses ved Opmærksomhed
 paa, at Sognebaandets Besøing opmindelig er
 et Forsøg af mig, som dog er og bekendtlig
 har været en særdeles Raadmand af de saa
 kaldte gudelige Forsamlinger. Jeg kan i det
 mindste ikke mistænkes for, vittelig at ville be-
 fördern, hvad jeg beskriver og som tager i For-
 søg med verdslig Forsøgelse, fordi den havde
 et uretfærdigt og efter al Erfaring kun give Læse
 værd, saa, hvis Sognebaandets Besøing allige-
 vel skulde fremme Almens gudelige Forsam-
 linger, maatte det være meget imod min Al-
 men, men jeg tør ogsaa røbe at have de gudelige
 Ømme til at paastaa netop det Modfæste.

Almens gudelige Forsamlinger rejse sig
 aabenbar af et vist religiøst Kæde, som den ikke
 finder sikkerstillet af Statskirkens Præster og
 den offentlige Gudstjeneste, og hvor de bliver
 berøvet, er derfor enten Nødsnødighed for begge
 Delt allerede forsvundet, eller har sig sæd det-
 mid, og vil man nu friske Almen til at bort-
 kaste denne Nødsnødighed, hvor den endnu findes,
 og nøde den til at omrette gudelige Forsamlinger,
 hvor de hidtil ikke fandt Sted, da ved jeg der-
 til ikke noget kraftigere Middel, end, i en Al-
 men ved, da den retfærdige Trang vægter over
 alt, at fremme Sognebaandets Hæder for at løse
 det, thi naar man er lænkede til sin Sog-
 nekald og ikke kan vælge sig en Kald af
 Statskirkens Præster til Hæderførelse, da vil
 det man usagtelig til sig at søge for sin Do-
 bogge, og skal man nedet til at tage Sacra-

mentens hoo en Præst, man i Salligheds Ege-
 ligen Tro og Tillid har til, da fristes man til
 at ringvante Sacramentens og hele Statskirke
 offentlige Gudstjeneste. — Derfor man derfor
 re gubdelige Forsamlingens Hæder og Statskirke
 Undergang, da fremme man Sognebaandet,
 men ønsker man det Modfæste, da løse man det
 jo for, jo hæder! thi kan Noget ligner give
 Statskirkens Præster til Høllens aandelige Hæder,
 man det være Friheden til at vælge mellem
 dem, og kan Noget ligner give den offentlige
 Gudstjeneste til en Bedeværgelse for Høllens
 man det være Friheden til at tage Sacra-
 menterne hos den Præst man finder opbyggeligst.
 Skulde man endnu ønske, at Friheden er bundet
 gives, for det hævdes saa sig tiljante, at Høllens
 i Almindelighed selte Trang dertil, is
 havde jeg vist nok nødes med at henvis til
 Erfaring, som lærer, at vil man see en re-
 maslig Frihed vel demotter, skal man give det
 for man nedet dertil; men jeg maatte dog ogsaa
 bemærke, at da Almen kan selet Trang til
 Sognebaandets Besøing, naar den sætter sig
 paa Statskirkens Præster i det Hæde, og paa
 den offentlige Gudstjeneste med Sacramentens
 kan er det imod Læder, den er ufuld, hvor man
 enten er alder ligegældig eller finder sig hvede-
 jost ved egne gubdelige Forsamlinger, saa, hvis
 man vil løse Sognebaandet, for Trangen
 dertil bliver almindelig i sig, da skæer det al-
 men inden man ved det, er da Statskirkens
 opløst i grundfæstet Forvirring.

Gud give derfor, at Høllens Raadet man nedet
 te Præst-Stemmer, som med Gudsforagt
 hoo sig for Friheden til Høllens Læder og Al-
 mens Hæder, saa Mægheden i det mindste hoo
 sig selv en, at give alle sit Hæde mellem Stats-
 kirkens Præster ved Sacramentens og
 Genfirmerationen, og Gud give da, at Mægheden
 uden at ønske gubdelige Indvendinger,
 som umuligt kunne udbetale, vil løse Tro til
 Høllens! da ved jeg, det vedte Dølle opfyld
 til Samvirkethedens Nødsnød, til Statskirke
 Hæderlighed og dens naturlige Almens gubdelige
 Hæderhed.

Kjøbenhavn den 11 Juli 1840.
 Med dyb Høllens
 ærbødig
 N. F. S. Grundtvig.
 Præst ved Høllens Høllens og N. af Dølle.

